

Voortoets Bedrijventerrein Westfields te Oirschot

Oriënterende fase in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998

Concept

Gemeente Oirschot

Grontmij Nederland B.V.
Eindhoven, 18 augustus 2015

Verantwoording

Titel : Voortoets Bedrijventerrein Westfields te Oirschot

Subtitel : Oriënterende fase in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998

Projectnummer : 346185

Referentienummer :

Revisie :

Datum : 18 augustus 2015

Auteur(s) : G.R. Meijer MSc

E-mail adres : Gijs.meijer@grontmij.nl

Gecontroleerd door : ing. J.A. van Vliet

Paraaf gecontroleerd :

Goedgekeurd door : drs. S. Groot Jebbink

Paraaf goedgekeurd :

Contact : Grontmij Nederland B.V.
Zernikestraat 17
5612 HZ Eindhoven
Postbus 1265
5602 BG Eindhoven
T +31 88 811 66 00
F +31 30 310 04 14
www.grontmij.nl

Inhoudsopgave

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding	4
1.2	Doel	4
2	Toetsingskader	5
2.1	Natuurbeschermingswet 1998	5
2.2	Bevoegd gezag	5
3	Plangebied en ontwikkeling	6
3.1	Plangebied	6
3.2	Voorgenomen ontwikkeling	6
4	Afbakening effecten en gebieden	8
4.1	Natuurbeschermingswetgebieden in de omgeving	8
5	Effectbepaling	9
5.1	Inleiding	9
5.2	Oppervlakteverlies en versnippering	9
5.3	Verstoring door licht en geluid	9
5.4	Verdroging en vernatting	9
5.5	Verontreiniging	9
5.6	Optische verstoring en verstoring door trillingen en mechanische effecten	9
5.7	Verzuring en vermesting	10
6	Conclusie	12

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Oirschot is voornemens om de functie van de kavels op het bedrijventerrein Westfields te wijzigen. In het voormalige bestemmingsplan is uitgegaan van een functie als gemengd bedrijventerrein. De nieuwe functie gaat uit van distributiebedrijven. Voor deze functiewijziging is een nieuw bestemmingsplan nodig. In het kader daarvan dienen de mogelijke effecten van de voorgenomen ontwikkeling op Natura 2000-gebieden in beeld te worden gebracht. Dit gebeurt in de vorm van de voortoets, een oriënterende fase in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

1.2 Doel

Het doel van de voortoets in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is om vast te stellen in hoeverre de voorgenomen ontwikkeling kan leiden tot een significant negatief effect op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. Indien een significant negatief effect op een Natura 2000-gebied op basis van deze voortoets niet op voorhand kan worden uitgesloten, dan is een aanvullende toets in de vorm van een verslechteringtoets en/of een passende beoordeling noodzakelijk.

2 Toetsingskader

2.1 Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet 1998 (Nbwet) biedt de juridische basis voor de bescherming van gebieden in Nederland. Internationale verplichtingen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn, maar ook verdragen als bijvoorbeeld het Verdrag van Ramsar (Wetlands) zijn hiermee in nationale regelgeving verankerd. De Nbwet onderscheidt twee categorieën beschermde gebieden:

- Natura 2000-gebieden;
- Beschermde natuurmonumenten.

Onder Natura 2000-gebieden vallen de gebieden die op grond van de Vogelrichtlijn en/of Habitatrichtlijn zijn aangewezen. Voor al deze gebieden gelden instandhoudingsdoelen. De essentie van het beschermingsregime voor deze gebieden is dat deze instandhoudingsdoelen niet in gevaar mogen worden gebracht. Om dit toetsbaar te maken kent de Natuurbeschermingswet voor projecten en andere handelingen die gevolgen voor soorten en habitats van de betreffende gebieden zouden kunnen hebben, een vergunningplicht (artikel 19d Nbwet). Ook projecten of handelingen die buiten het Natura 2000-gebied plaats vinden kunnen zonder vergunning verboden zijn als er negatieve effecten door 'externe werking' kunnen optreden.

Beschermde Natuurmonumenten kennen een nationale aanwijzingsgrondslag op basis van natuurschoon en natuurwetenschappelijke betekenis. Ook voor het aantasten van de wezenlijke kenmerken van deze Beschermde natuurmonumenten geldt een vergunningplicht (Artikel 16 Nbwet).

Voor Natura 2000-gebieden die vroeger een Beschermde natuurmonument waren, gelden niet alleen de instandhoudingsdoelen ter uitvoering van de Habitatrichtlijn en de Vogelrichtlijn, maar ook de oude doelen met betrekking tot natuurschoon of de natuurwetenschappelijke betekenis. Deze zogenaamde 'oude doelen' stammen uit de tijd dat het gebied een Beschermde natuurmonument was. Tot dusverre gold voor die oude doelen het beschermingsregime van de Habitatrichtlijn, terwijl die richtlijn daartoe niet verplicht. Voor beide soorten doelstellingen komen als gevolg van de Crisis- en Herstelwet aparte beschermingsregimes te gelden.

- Oude doelen: voor deze doelen komt het lichtere regime voor beschermde natuurmonumenten te gelden.
- Natura 2000 doelen: voor deze doelen blijft het huidige regime van de Natuurbeschermingswet van toepassing.

2.2 Bevoegd gezag

In beginsel treedt de provincie waarin (het grootste deel van) de ingreep plaatsvindt op als bevoegd gezag ten aanzien van de Nbwet. Alleen in uitzonderingsgevallen, genoemd in het Besluit Vergunningen Natuurbeschermingswet, is de minister van EZ bevoegd gezag. Ten aanzien van de ontwikkeling van het bedrijventerrein Westfields in Oirschot, geldt dat de provincie Noord-Brabant bevoegd gezag voor de Nbwet is.

3 Plangebied en ontwikkeling

3.1 Plangebied

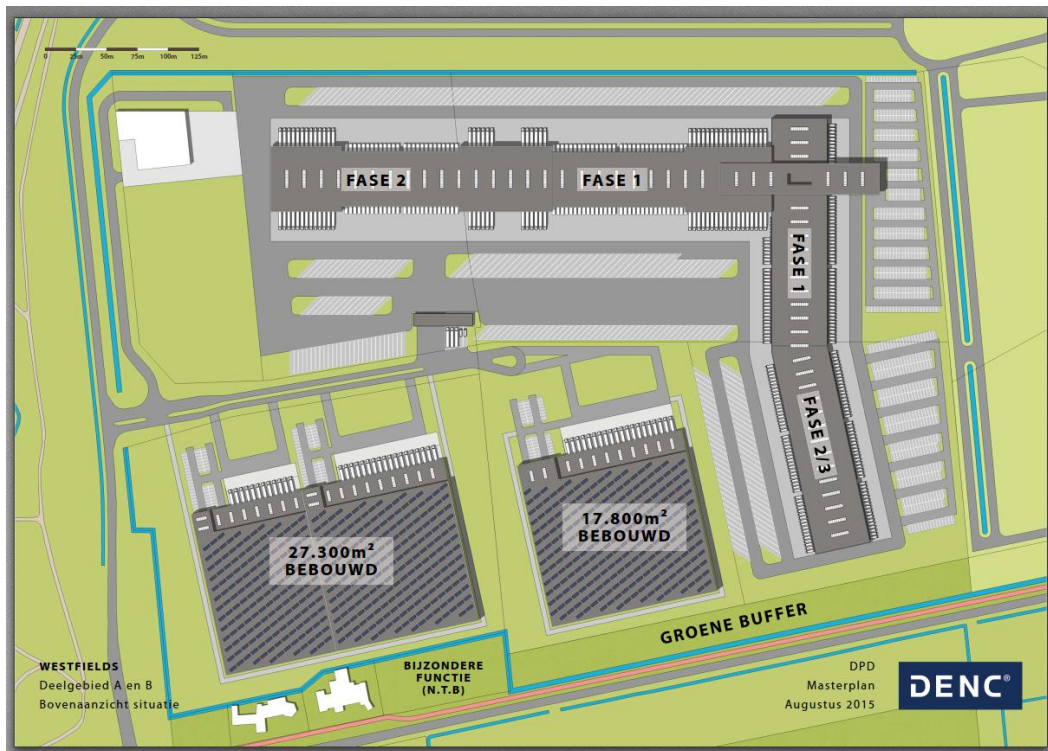
Het plangebied ligt in het landelijke gebied in de gemeente Oirschot, ten zuiden van de kern Best en ten westen van Eindhoven-Noord. Het plangebied wordt begrensd door de wegen Eindhovensedijk aan de zuidkant en Erica aan de westkant. De noordzijde grenst aan bos, wat onderdeel is van de Aarlesche heide, en aan de oostzijde liggen agrarische percelen. In de directe omgeving ligt het Beatrixkanaal en Rijksweg N2 in het oosten, de A58 ligt ten noorden van het plangebied. Ten zuiden ligt het terrein van Eindhoven Airport en ten westen ligt het militair oefenterrein Oirschotse heide. Daarnaast zijn in de directe omgeving diverse bedrijventerreinen gevestigd. De globale begrenzing van het plangebied is weergegeven in figuur 3.1.

Figuur 3.1: Globale begrenzing van plangebied Westfields (bewerking van Google Maps).

3.2 Voorgenomen ontwikkeling

In het voormalige bestemmingsplan is uitgegaan van een functie als gemengd bedrijventerrein. De nieuwe plannen zijn om er voornamelijk distributiebedrijven te vestigen. Voor deze wijziging is een nieuw bestemmingsplan nodig. Het globale inrichtingsplan is weergegeven in figuur 3.2.

Figuur 3.2: Globaal inrichtingsplan van plangebied Westfields.

4 Natuurbeschermingswetgebieden

4.1 Natuurbeschermingswetgebieden in de omgeving

Plangebied Westfields ligt op aanzienlijke afstand van Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten in de omgeving. In onderstaande tabel zijn de respectievelijke minimale afstanden van de dichtstbijzijnde Natura-2000 gebieden en Beschermde Natuurmonumenten opgenomen.

Tabel 1: Minimale afstanden Natura-2000 gebieden en Beschermde Natuurmonumenten ten opzichte van plangebied Westfields te Oirschot.

Gebied	Type	Minimale afstand
Kampina & Oisterwijkse vennen	Natura 2000	9,9 km
Kempenland West	Natura 2000	5,9 km
Leenderbos, Groote Heide & De Plateaux	Natura 2000	8,5 km
Strabrechtse Heide & Beuven	Natura 2000	15,4 km
Dommelbeemden	Beschermde Natuurmonument	11,5 km
Kavelen	Beschermde Natuurmonument	5,4 km

5 Effectbepaling

5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan in hoeverre de omliggende Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten negatief beïnvloed kunnen worden vanuit de voorgenomen ontwikkeling. Hierbij is onder meer gebruik gemaakt van de effectenindicator van het ministerie van EZ¹. Hierbij is de activiteit 'bedrijventerrein' als inputfactor gehanteerd. De effectenindicator geeft generieke informatie over mogelijke effecten van de activiteit. Vanuit de effectindicator zijn diverse storingsfactoren ter beoordeling voorgesteld. Deze zijn hieronder op relevantie beoordeeld.

5.2 Oppervlakteverlies en versnippering

Oppervlakte verlies betreft de afname beschikbaar oppervlak leefgebied soorten en/of habitattypen. Van versnippering is sprake bij het uiteenvallen van het leefgebied van kwalificerende soorten. De ontwikkeling vindt niet plaats binnen de begrenzing van een Natura 2000-gebied of Beschermde Natuurmonument. Hierdoor wordt geen beslag gelegd op oppervlakte van Natura 2000-gebied of beschermde Natuurmonumenten en daarmee ook niet op oppervlak van kwalificerende habitattypen of leefgebied van habitatsoorten. Tevens is geen sprake van een versnipperende werking als gevolg van de ontwikkeling. De soorten waarvoor de Natura 2000-gebieden zijn aangewezen hebben geen ecologische binding met het plangebied aangezien het leefgebied van de betreffende soorten zich binnen de begrenzing van het Natura 2000-gebied bevindt.

5.3 Verstoring door licht en geluid

Een toename van licht en geluid als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling zal hoogstens enkele honderden meters merkbaar zijn. Gezien de ruime afstanden tot de Natuurbeschermingsgebieden in de omgeving (meer dan 5 km) zijn effecten van licht en geluid op voorhand uit te sluiten.

5.4 Verdroging en vernatting

De voorgenomen ontwikkeling bevindt zich op grotere afstand van de Natuurbeschermingswetgebieden en in het tussenliggende gebied zijn bebouwing, provinciale- en rijkswegen evenals landbouwgebieden aanwezig. Gezien deze afstand en bestaande invloeden leidt de ontwikkeling niet tot een toename van verdroging of vernatting in deze gebieden.

5.5 Verontreiniging

Er zullen geen noemenswaardige negatieve effecten veroorzaakt worden als gevolg van verontreiniging. Verontreiniging heeft onder meer betrekking op afstroming van water ('run-off') met daarin bijvoorbeeld zware metalen, organische stoffen en strooizout. Gezien de lokale schaal waarop verontreiniging kan optreden en de grote afstand tot Natura 2000-gebieden, kunnen effecten als gevolg van verontreiniging op voorhand worden uitgesloten.

5.6 Optische verstoring en verstoring door trillingen en mechanische effecten

Tijdens de realisatie- en gebruiksfase zijn mechanische effecten en trillingen beperkt tot het plangebied, wat op grote afstand ligt ten opzichte van Natuurbeschermingswetgebieden. In de regel beperken de effecten van trillingen tot maximaal 250 meter. Bovendien wordt het plangebied sterk omsloten door de omgeving, hetgeen de effecten van optische verstoring vanuit het

¹ <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/effectenindicator.aspx?subj=effectenmatrix>

plangebied volledig afgeschermd. Optische verstoring en verstoring door mechanische effecten zijn dan ook op voorhand uitgesloten.

5.7 Verzuring en vermessing

De uitstoot van stikstof (stikstofoxide (NO_x), ammoniak (NH₃)) kan verzuring en vermessing van de bodem tot gevolg hebben. Vermesting is in dit geval de 'verrijking' van ecosystemen door stikstofdepositie. De groei in veel natuurlijke landecosystemen zoals bossen, vennen en heidevelden worden gelimiteerd door de beschikbaarheid van stikstof. Het gevolg van stikstofdepositie is dat deze extra stikstof extra groei geeft. Daarbij is de beschikbaarheid van stikstof bepalend voor de concurrentieverhoudingen tussen de plantensoorten. Als de stikstofdepositie boven een bepaald kritisch niveau komt, neemt een beperkt aantal plantensoorten sterk toe ten koste van andere plantensoorten. Dit heeft ook effect op de fauna doordat hierdoor verandering van het leefgebied optreden, waardoor een gebied ongeschikt wordt als bijvoorbeeld broed- of foerageergebied. Verzuring leidt tot een directe of indirecte afname van de buffercapaciteit (het neutralisatievermogen) van bodem of water. Op termijn resulteert dit proces in een daling van de zuurgraad. Hierdoor zullen voor verzuring gevoelige soorten verdwijnen, wat kan resulteren in een verandering van het habitatype en daarmee mogelijk het verdwijnen van typische (dier)soorten, zoals bijvoorbeeld amfibieën en reptielen die voor hun voortplanting afhankelijk zijn van waterlichamen.

Diverse Natura 2000-gebieden in de nabijheid van het onderzoeksgebied omvatten stikstofgevoelige tot zeer gevoelige habitattypen en leefgebieden. De afstanden van het plangebied tot stikstofgevoelige habitattypen van Natura-2000 gebieden 'Kampina & Oisterwijkse vennen', 'Leenderbos, Groote heide & De Plateaux' en 'Strabrechtse Heide & Beuven' bedragen respectievelijk 9,9, 11,4 en 15,4 kilometer. 'Kempenland West' is het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Hiervan licht het stikstofgevoelige habitatype 'zwak gebufferde vennen' in het deelgebied Groot en Klein Meer op een afstand van circa 5,9 km ten zuidwesten van het plangebied. Uit de gebiedsanalyse van dit Natura 2000-gebied² blijkt dat in de huidige situatie met de huidige achtergronddepositie (o.a. bestaande landbouw, industrie en verkeer), de kritische depositiewaarden (KDW) reeds worden overschreden in de stikstofgevoelige habitattypen. Dit zelfde geldt voor de stikstofgevoelige habitattypen in Natura-2000 gebieden 'Leenderbos, Groote heide & De Plateaux', 'Kampina & Oisterwijkse vennen' en 'Strabrechtse Heide & Beuven'.

De voorgenomen ontwikkeling betreft de realisatie van een distributieterrein en heeft daarmee een verkeersaantrekkende werking. Uit het uitgevoerde verkeersonderzoek blijkt dat de verkeersaantrekkende werking 3670 ritten (heen en terug) betreft, waarvan 2916 met personenauto's en 756 met vrachtauto's. Voor de Natura 2000-gebieden met kwaliteit- en oppervlakte doelstellingen voor overbelaste stikstofgevoelige habitattypen kunnen (significant) negatieve effecten als gevolg van een toename van stikstofdepositie vanuit de voorgenomen inrichtingsmaatregelen niet op voorhand worden uitgesloten. De verkeersaantrekkende werking van de planontwikkeling en de aanwezigheid van stikstofgevoelige habitattypen in de omgeving hebben aanleiding gegeven om stikstofdepositieberekeningen uit te voeren om effecten van verzuring en vermessing te kunnen bepalen. LBP Sight BV heeft onderzoek gedaan naar de gevolgen van deze planontwikkeling op de aspecten luchtkwaliteit en stikstofdepositie³. Hierbij zijn de depositieberekeningen uitgevoerd met het aangewezen rekeninstrument AERIUS Calculator van de Rijksoverheid. Hiermee kunnen de planeffecten berekend en getoetst worden. Uit de berekeningen blijkt dat de stikstofdepositie als gevolg van de planontwikkeling ter hoogte van Natura 2000-gebied Kempenland West 0,06 mol/ha/jaar betreft. De depositie in dit gebied is daarmee het enige Natura 2000-gebied waarbij de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/j overschreden wordt. In overige Natura 2000-gebieden ligt de depositie lager dan de drempelwaarde van 0,05 mol/ha/jaar en is daarmee verwaarloosbaar.

Uit de gebiedsanalyse van 'Kempenland West' blijkt dat voor dit Natura 2000-gebied sprake is van depositieruimte. De depositieruimte is de ruimte die beschikbaar is voor economische ont-

² PAS-analyse Herstelstrategieën voor Kempenland-West. Provincie Noord-Brabant. Definitieve versie 26-05-2015.

³ Onderzoek luchtkwaliteit en stikstofdepositie Westfields, Oirschot. LBP Sight BV. Kenmerk V058625ad.00001.rk versie 01_002, d.d. 18 augustus 2015

wikkelingen. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen projecten en handelingen die niet toestemmingsplichtig zijn en projecten waarvoor een vergunning vereist is. De eerste categorie bestaat uit autonome ontwikkelingen en uit projecten die een maximale depositie beneden de grenswaarde van 1 mol/ha/j veroorzaken op een relevant habitatype. In 'Kempenland West' is er over de periode van nu tot 2020 gemiddeld circa 51 mol/j depositieruimte. Hiervan is 12 mol per jaar gereserveerd voor projecten die onder de grenswaarde van 1 mol/ha/j vallen. Aangezien dit het geval is voor de planontwikkeling van Westfields (0,06 mol/ha/j), geldt dat bij de ruimtelijke procedures van de feitelijke invulling van het bestemmingsplangebied geen sprake is van een meldingsplicht. Een vergunningplicht is niet aan de orde. Uit de AERIUS berekening blijkt dat in de huidige situatie nog voldoende depositieruimte beschikbaar is.

Een reservering van de ontwikkelingsruimte is alleen mogelijk voor concrete projecten en niet voor bestemmingsplannen. Uit een kamerbrief van Staatssecretaris Dijkma⁴ blijkt echter dat bij de toetsing van de haalbaarheid van het plan (plantoets) wel gebruik gemaakt kan worden van de passende beoordeling die ten slag ligt aan de PAS, als voor het betreffende Natura 2000-gebied ontwikkelingsruimte is gereserveerd. Aangezien de toename van stikstofdepositie in Kempenland West als gevolg van de planontwikkeling onder de grenswaarde valt en er voor dit Natura 2000-gebied ontwikkelingsruimte beschikbaar is, wordt geconcludeerd dat de minieme toename van stikstofdepositie geen belemmering vormt voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

⁴ Brief van Staatssecretaris Dijkma betreffende de stand van zaken PAS. Kenmerk DGNR-PDN2000 / 14108711, d.d. 3 juli 2014

6 Conclusie

Uit de effectbeoordeling blijkt dat de voorgenomen ontwikkeling niet leidt tot een aantasting van de instandhoudingsdoelstellingen van Natura 2000-gebieden. Met name door de relatief grote afstand van het plangebied ten opzichte van Natuurbeschermingswetgebieden, kunnen effecten van oppervlakteverlies, versnippering, verontreiniging, verdroging, vernatting en verstoring door licht, geluid, trillingen, mechanische effecten en optische verstoring worden uitgesloten.

Vanwege de verkeersaantrekkende werking van de planontwikkeling en de aanwezigheid van stikstofgevoelige habitattypen zijn stikstofdepositieberekeningen uitgevoerd om effecten van verzuring en vermesting te kunnen bepalen. Uit de berekeningen blijkt dat de stikstofdepositie als gevolg van de planontwikkeling ter hoogte van Natura 2000-gebied 'Kempenland West' 0,06 mol/ha/jaar betreft. De depositie in dit gebied is daarmee het enige Natura 2000-gebied waarbij de depositie niet als verwaarloosbaar beschouwd wordt. Aangezien deze toename van stikstofdepositie in Kempenland West onder de grenswaarde van 1 mol/ha/j valt, geldt dat bij de feitelijke invulling van het bestemmingsplangebied geen vergunningplicht zal zijn, maar een meldingsplicht. Omdat voor dit Natura 2000-gebied ontwikkelingsruimte gereserveerd is en in de huidige situatie nog voldoende beschikbaar is, wordt geconcludeerd dat de toename van stikstofdepositie geen belemmering vormt voor het vaststellen van het bestemmingsplan.

Op basis van bovenstaande wordt geconcludeerd dat het bestemmingsplan uitvoerbaar is in het licht van de Natuurbeschermingswet 1998. Nader (effect)onderzoek in de vorm van een versterkingstoets of een passende beoordeling is niet noodzakelijk.